

Н.П. Бабкова-Пилипенко, канд. пед. наук, доцент

А.І. Мельник, магістрант

**Національний університет кораблебудування ім. адмірала Макарова,
м. Миколаїв**

А.-М.І. Архангельська, студент

Ужгородський національний університет

ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ: ГОЛОВНІ НАПРЯМКИ САМОВДОСКОНАЛЕННЯ ДЛЯ МОЛОДИХ БІЗНЕС-ЛЕДІ

Стаття присвячена дослідженню теоретичних основ, які повинна досягнути бізнес-леді, аби досягти успіху в кар'єрі. Питання гендерної нерівності, зокрема щодо жіночого підприємництва, ролі жінок і чоловіків на керівних посадах, у бізнесі, є спірними і актуальними особливо сьогодні, в епоху НТР. Проаналізовано частку жінок-керівників в Україні, їх роль в економіці та суспільстві. Розроблені та обґрунтовані правила, яких повинна дотримуватися бізнес-леді, щоб підкорювати нові вершини.

***Ключові слова:** бізнес-леді, бізнесмен, гендерна рівність, гендерні стереотипи, ринок праці.*

Постановка проблеми. Протягом багатьох століть жінки вважалися слабкою статтю. Займатися домашнім господарством і виховувати дітей – ось головні заняття для нас. Але так було до початку минулого століття, на сьогоднішній день ситуація значно змінилася. Велика кількість представниць прекрасної статі прагнуть досягти успіху в бізнесі. Проте зробивши вибір на користь бізнес-леді, слід пам'ятати, що ти не звільняєшся від свого природного призначення. Та звичайно, бути жінкою в чоловічому світі досить нелегко. Але залишається відкритим питання: як досягти успіху і не втратити себе?

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Також проводилися дослідження в рамках проекту Програми розвитку ООН в Україні «Зміцнення бізнес-об'єднань малих і середніх підприємств», що впроваджується за фінансової підтримки Державного секретаріату Швейцарії з економічних питань, та у співпраці з ГО «Ліга ділових та професійних жінок України» та Українським центром суспільних даних. Цей звіт підсумовує результати статистичного аналізу, проведеного з метою висвітлити гендерний розподіл керівників юридичних осіб та

приватних підприємців в Україні. Гендерно дезагреговані дані є ключовими для вивчення гендерних особливостей в економічній активності, підвищення обізнаності громадськості та розроблення ефективних політик і програм щодо підвищення економічної спроможності жінок, а отже, сприяють досягненню Цілей Сталого Розвитку (ЦСР), зокрема «Гендерна рівність».

Постановка завдання. Метою даної статті є дослідження теоретико-методичних засад і розробка правил щодо основ, які повинна досягнути жінка, яка прагне досягти успіху в бізнесі. Для досягнення вищезазначеної мети доцільно проаналізувати дослідження Програми розвитку ООН в Україні «Зміцнення бізнес-об'єднань малих і середніх підприємств» та Українського центру суспільних даних. На основі отриманих даних запропонувати правила для молодих бізнес-леді України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ми вже давно звикли до поняття бізнесмен, під яким мається на увазі успішного чоловіка, що має власну справу. Отакого улюбленця долі. Але хто ж така бізнес-леді? Судячи з опитувань населення, більшість вважає їх неймовірно стійкими жінками, які твердо знають, чого вони хочуть від життя.

Але це не зовсім правильно. Бізнес-леді – це жінка дуже уважна, працююча і розумна. До того ж вона прекрасно виглядає, досконало володіє мистецтвом переговорів і постійно займається саморозвитком [3].

Все більше і більше жінок в сучасному світі стають успішними бізнес-вумен на рівні з чоловіками. Довівши, що жінка і бізнес – річ сумісна. Слабка стать має ряд ділових якостей, що впливають на робочу атмосферу. Чоловіки не можуть показувати свою слабкість, а жінки при перших невдачах показують свою емоційність, що змушує їх ставати ще сильнішими. Невдача в трудовому процесі є стимулом бути ще наполегливіше [2].

Питання гендерної рівності, зокрема щодо жіночого підприємництва, ролі жінок і чоловіків на керівних посадах, у бізнесі, дебатуються вже досить давно.

Результати аналізу даних ЄДРПОУ є близькими до даних національної статистики зайнятості: частка жінок-керівників загалом (серед усіх активних суб'єктів економічної діяльності) становить 40%.

Втім, цей рівень досягнуто, головним чином, за рахунок фізичних осіб-підприємців, що складають 63 % усіх суб'єктів економічної діяльності: частка жінок серед всіх активних ФОП складає 46 %. Водночас серед юридичних осіб частка жінок-керівників є нижчою: вони очолюють 30% підприємств та організацій. Це означає, що в Україні жінки майже нарівні з чоловіками можуть вести власну справу як підприємець (ФОП),

проте набагато менш імовірно, що жінка очолить підприємство чи організацію (включно з державними та різними громадськими формуваннями).

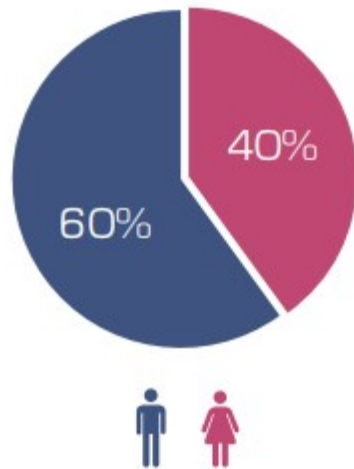

Рис. 1. Частка жінок та чоловіків серед керівників юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців відповідно до записів ЄДРПОУ

Завдяки наявності даних про основний вид діяльності юридичної особи чи ФОП у Єдиному державному реєстрі, можна проаналізувати, які галузі (секції КВЕД) та види діяльності очолювані переважно жінками, які – переважно чоловіками, а які є гендерно збалансованими [4].

З іншого боку, розвиток жіночого підприємництва і реальна практика повсякденного життя демонструють, що жінки, котрі узяли на себе «тягар лідерства», переважно добре справляються з ним.

Згідно з традиційним фірмовим рейтингом «ВД», який представляє топ-20 найуспішніших бізнес-леді України 2018 – засновниць, власниць, керівниць українських компаній, які зуміли домогтися в своїй справі видатних результатів, з яких я відмітила:

1. Ірина Букур, засновниця бренду і компанії Irene Bukur.
2. Ніна Васадзе, генеральний директор компанії «Фалькон-Авто».
3. Наталія Василюк, член ради директорів групи компаній «Укрлендфармінг», генеральний директор компанії AVANGARDCO IPL.
4. Анна Насиковская, співвласниця DIM group.
5. Надія Омельченко, віце-президент компанії «ІТ-Інтегратор» [1].

Звичайно, цей перелік можна продовжувати та продовжувати, адже в Україні є бізнес-леді, якими варто захоплюватися та багато чому повчитися. Побажаємо нашим красуням не зупинятися на досягнутому і підкорювати нові вершини!

У ролі бізнес леді, крім численних переваг, існує і ряд недоліків. По-перше, у більшості ділових жінок залишається дуже мало часу на особисте життя та сім'ю. Ученими встановлено, що поряд з такою бізнес-вумен багато чоловіків відчують себе некомфортно. Багато жінок не заводять дітей до тридцяти п'яти років, присвячуючи себе кар'єрі.

Рис. 2. Розподіл керівників та ФОП за статтю в межах кожної секції КВЕД

По-друге, жінки часто жертвують своїм здоров'ям заради бізнесу. Сидяча робота в офісі, понаднормові години, відрядження, стрес – це все вкрай несприятливо позначається на самопочутті.

Одне з головних завдань успішної ділової жінки – це знайти «золоту середину» між бізнесом і особистим життям. Пам'ятайте про те, що всі

робочі моменти ви повинні залишати за порогом квартири. Тоді вдасться досягти гармонії і бути щасливою.

Образ ділової жінки в багатьох викликає захоплення. Але ніхто не замислюється, якою ціною їй це дається. Для того щоб домогтися успіху бізнес-леді слід дотримуватися деяких правил.

Відомо, що ділові якості людини відіграють важливу роль у кар'єрному зростанні. Маючи вищу освіту і навіть не одну, успішна людина постійно вдосконалюється і вчиться. Хто володіє інформацією, той володіє світом. Тому справжнім бізнес-вумен варто відвідувати тренінги, семінари, читати фахову літературу, ходити на мовні та інші курси.

Слід запам'ятати кілька простих правил, які працюють на переговорах з будь-яким співрозмовником: дивіться людям в очі (це викликає довіру); частіше посміхайтесь (не потрібно натягувати на обличчя голлівудську усмішку, спробуйте посміхатися трохи, злегка); станьте «дзеркалом» для свого співрозмовника, непомітно відбивайте його позу, вираз обличчя, темп і інтонації мови (нам завжди подобаються люди хоч в чомусь схожі на нас); щоб привернути увагу співрозмовника, використовуйте в розмові відкриті жести, що дозволяють побачити Ваші долоні (цей жест демонструє відкритість) [5].

Проте велике значення для бізнес-леді має зовнішній вигляд. Стиль ділової жінки створюється, ґрунтуючись на її одяг, манікюр, макіяж, зачіску, взуття, аксесуари і поведінку. Зупинимося детально на цих пунктах.

Від уміння презентувати себе залежить те, як сприйматимуть тебе оточуючі. Тому в гардеробі бізнес-леді немає місця джинсам; занадто коротким сукням та спідницям; прозорим блузам і футболкам; верху з глибоким декольте; кросівкам і кедам; недоглянутому, м'ятому, брудному одягу. Бізнес-леді повинна одягатися в строгий одяг. Це не означає, що речі повинні бути нудними. Яскравість і свіжість наряду повинні досягатися за рахунок квітів, а не за рахунок оголення тіла. Головною частиною жіночого, ділового гардероба є костюм. Важко досягти визнання в бізнесі, приходячи на зустріч в шортах і балетках. Сучасні брючні костюми можуть бути розкішними.

Піджак і спідниця виглядають більш цікаво і жіночно. Спідниця-олівець додасть будь-якій жінці елегантності. У бізнес-леді має бути багато сорочок і блуз. Вони можуть бути різного кольору. Головна вимога – це відсутність прозорих і мереживних вставок. Не бійтеся носити облягаючі сукні. Чудовий варіант суворе, чорне плаття. Якщо навіть воно буде вам по коліно і у вас буде закрита зона декольте, але при цьому воно повністю повторить вигини вашого тіла, ви отримаєте діловий наряд.

Пам'ятайте, руки, як і обличчя, завжди видно. Тому догляд за ними обов'язковий. Мінімальний манікюр і використання кремів – це те, що врятує леді навіть при обмеженому часі на свою зовнішність.

Особливу увагу потрібно приділити макіяжу. Імідж бізнес-леді не передбачає яскравої бойової розмальовки. Ви повинні виглядати природно. Тому рекомендується злегка припудрити обличчя та нанести трохи туші на вії. Якщо хочете використовувати губну помаду, то слід зупинитися на пастельних відтінках.

Зачіска леді, що займається бізнесом не повинна бути схожа на творчий безлад. Важливо вміти підбирати її в залежності від того, куди ви збираєтеся піти. Зачіска має бути елегантною. Для роботи цілком підійдуть і пряме волосся і милі хвилі, або ж можете заплести косу, яка буде виглядати строго, але в той же час романтично. Ідеальний варіант – це чисте, злегка укладене волосся. Головне щоб на ньому не було помітно присутності гелю і лаку, тим більше для роботи краще не робити складні зачіски.

Ділова жінка завжди повинна ходити на підборах. Ця умова є незмінною незалежно від пори року. Туфлі – це взуття номер один в діловому гардеробі. Вони освіжають будь-який одяг і роблять жінку витонченою. Колір повинен бути однотонним і гармоніювати з кольоровою гамою всього наряду. Бажано, має бути як мінімум п'ять пар туфель. Завжди стежте за станом того, що в даний момент взуте на ваших ніжках.

Від уміння зробити правильний вибір в аксесуарах часто залежить завершеність всього образу. Тому таким дрібницям також варто приділяти увагу. Вони не повинні бути помітними. Чим скромніше вбрання, тим більше масивні аксесуари можна надіти на роботу. За їх допомогою досягається ефект перемикання акценту. Тобто, слабкі сторони ніхто не помічає. А сильні сторони зовнішності можуть бути вміло виділені. А взагалі головні союзники бізнес-леді це годинник, браслети, кільця. Носити їх треба по одній штучці. Тоді кроки в бізнесі будуть твердими і упевненими, а зовнішність жінки зуміє стати кращим помічником в кар'єрі.

Однак велику увагу слід приділити таким якостям, як пунктуальність, стресостійкість, відповідальність, організованість і цілеспрямованість. Важливий і етикет ділової жінки. Ось деякі основні правила: вміння правильно підібрати вбрання для будь-якого заходу; грамотно і чітко викладати свої думки, не вживати нецензурні вислови; завжди попереджати про можливе запізнення ділових партнерів; володіти хорошими манерами; вітатися за руку; не говорити зайвого.

І ще одна невід’ємна якість – це креативність, або вміння бачити і створювати те, чого ще немає. Успішні леді завжди дуже спостережливі і відкриті. Вони шукають ідеї буквально у всьому.

Також не забувайте про те, що ділова жінка повинна бути впевненою. Навіть якщо вашу душу мучать переживання, ніхто про це не повинен здогадатися. Тільки сильний погляд, пряма спина і хороша хода. Бізнес-леді повинна бути сильною завжди, інакше просто неможливо досягти успіхів.

Ну і звичайно ж важлива інтуїція, а вона, як відомо, у більшості жінок добре розвинена. Тому довіряйте собі і будьте на висоті!

Висновки із цього дослідження. Велика кількість жінок зараз займається бізнесом. І причому цілком успішно. Це раніше всі вважали, що тільки чоловіки з властивими їм стриманістю і здоровим глуздом можуть керувати підприємствами і організовувати свої компанії. Сучасні жінки, незважаючи на емоційність, досягають приголомшливих успіхів у веденні справ. Стиль бізнес-леді зобов’язує багато до чого. Тому недостатньо просто заробляти велику кількість грошей, важливо вміти відповідати своєму статусу. Щоб бути успішною в якійсь сфері бізнесу, треба вирішувати складні питання, приймати важкі рішення і при цьому залишатися жінкою.

Бібліографічний список: 1. Деловая столица. Топ-20 бізнес-леді України. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.dsnews.ua/vlast_deneg/top-20-biznes-ledi-ukrainy-21122018220000. 2. Жінка в бізнесі: як досягти успіху. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://stm.net.ua/11494-zhinka-v-biznesi-yak-dosyagty-uspihu.html>. 3. Тільки між нами. Хто така бізнес-леді? // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://natalka.pp.ua/xto-taka-biznes-ledi>. 4. Український центр суспільних даних. Жінки та чоловіки на керівних посадах в Україні: відкриті дані ЄДРПОУ. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://socialdata.org.ua/edrrou-gender/> 5. Тренінговий портал. Как вести переговоры бизнес-Леди? // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://propozitsiya.com/ua/agrarna-logistika-realiyi-sogodennya>. 6. Іртищева І.О. Корпоративна культура – важливий фактор конкурентоспроможності організації / І.О. Іртищева // Збірник наукових праць НУК. – Миколаїв: НУК, 2015. – № 1 (457). – С. 69-74.

Бабкова-Пилипенко Н.П., Мельник А.И., Архангельская А.-М.И. Молодые бизнес-леди Украины: выжить и не потеряют себя. Стаття посвящена дослідванню теоретических основ, которые должна понять

бизнес-леди, чтобы достичь успеха в карьере. Вопрос гендерного неравенства, в частности относительно женского предпринимательства, роли женщин и мужчин на руководящих должностях, в бизнесе, являются спорными и актуальными особенно сегодня, в эпоху НТР. Проанализировано долю женщин-руководителей в Украине, их роль в экономике и обществе. Разработаны и обоснованы правила, которые должна соблюдать бизнес-леди, чтобы покорять новые вершины.

Ключевые слова: бизнес-леди, бизнесмен, гендерное равенство, гендерні стереотипи, ринок праці

Babkova-Pylypenko N.P., Melnik A.I, Arkhangelska A.-M.I Gender stereotypes: main problems for self-development for young business ladies. We have long accustomed to the notion of a businessman, which implies a successful husband who has own business. But who is a businesslady? Judging by the polls of the population, most consider them incredibly stable women who are firmly aware of what they want from life.

But that's wrong. Businesslady - a woman very careful, hardworking and smart. In addition, she looks great, perfectly owns the art of negotiations and is constantly engaged in self-development. More and more women in the modern world are becoming successful womens businessmen with men. They prove the fact: woman and business are compatible concepts. The results of research of Ukrainian scientists are close to the national employment statistics: the share of women managers in general (among all active subjects of economic activity) is 40 %. One of the main tasks of a successful business woman is to find a "golden mean" between business and personal life. Remember that all work moments should be left at the threshold of the apartment. Then you will achieve harmony and be happy.

The image of a businesswoman in many is a delight. But nobody thinks at what price it is given. In order to succeed the business lady should adhere to some rules in the field of etiquette, behavior, conversation, style, attention, training.

Modern women, in spite of emotionality, achieve tremendous success in dealing with cases. The style of a businesslady is bound to a lot. Therefore, it is not enough just to earn a lot of money; it is important to be able to answer your status. In order to be successful in any business, complex issues need to be solved, difficult decisions to be made and, at the same time, to remain a woman.

Key words: businesswoman, businessman, gender equality, gender stereotypes, labor market.

Стаття надійшла до редакції: 29.07.2018 р